

Svar på Elina Nykyris och Marjo Vackers samt 20 andra ledamöters motion om ett barnparlament till Vanda

VD/12960/00.02.00.03/2022

KK/AV/SI/TR/KP/EA-K/JT/SS

Elina Nykyri och Marjo Vacker samt 20 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Kommuninvånarnas delaktighet i beslutsprocesserna är ett av målen för Vanda stads nya strategi. Vi har aktiva invånare och även barn och unga vill påverka. I Vanda finns ett ungdomsfullmäktige och det sammanträder flera gånger om året. Medlemmarna i ungdomsfullmäktige utgörs av högstadieelever, gymnasieelever och yrkesstuderande, men däremot inte av några lågstadieelever. Ungdomsfullmäktige har en representant i varje nämnd i Vanda stad, med undantag för revisionsnämnden och valnämnden. En representant för ungdomsfullmäktige har också närvaro- och yttranderätt vid Vanda stadsfullmäktiges sammanträden.

I många kommuner (t.ex. Tammela, Nokia, Åbo och Tammerfors) finns utöver ungdomsfullmäktige också ett så kallat barnparlament, där barn i lågstadieåldern kan framföra sina utvecklingsförslag till stadens beslutsfattare. De kan bland annat yttra sig om beslut som gäller undervisningen.

Barnparlamentet har visat sig engagera barn att ta ställning till frågor som är viktiga för dem, redan i ett tidigt skede, samtidigt som det också utvecklar viktiga samarbetsfärdigheter som barnet kommer att behöva i framtiden. Vi undertecknade föreslår att det inrättas ett barnparlament i Vanda. Man bör ta med aktörer från såväl den grundläggande utbildningen som ungdomsservicen i planeringen av verksamheten. Det är viktigt att involvera barnen mer i beslutsfattandet i Vanda. Vanda stad deltar ju i Unicefs projekt Barnvänlig kommun. Vi måste lyssna på barn och ungdomar – även på barn i lågstadieåldern.”

Stadsfullmäktige 14.11.2022 § 29

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:

Barnparlamentet är en tanke värd att stöda. Påverkardagen är Vandas egen form av struktur och process för barns och ungas påverkan. Årets tema behandlas i alla klasser och grupper, även i förskolan och lågstadiet. I april sammanträder två representanter för varje skola/läroanstalt i stadshuset. Där tar barn och unga upp sina egna initiativ till beslutsfattarna och ledningen för svar. Det viktiga med Påverkardagen är utöver det representativa att alla får delta i sina egna skolor och läroanstalter. Det är möjligt att utveckla Påverkardagen till exempel i riktning mot ett barnparlament, men en utveckling kräver resurser och dessutom bör man beakta alla barns möjligheter att delta.

Det är viktigt att öka möjligheterna för alla barn och unga i Vanda att delta och påverka, vilket är ett av målen i Vandas arbete med modellen Barnvänlig kommun. Flera åtgärder för att utveckla barns och ungas delaktighet har redan i fjol genomförts och nu pågår åtgärder som en del av modellens

handlingsplan. Tyngdpunkten i utvecklingen är att stödja varje barns delaktighet och möjligheter att påverka i den egna vardagen. Målet har främjats bl.a. genom att uppdatera metodbanken för delaktighet för personalen med barnorienterade metoder och genom att uppdatera samarbetsmodellen där barn och ungdomar planerar den egna närmiljön med avseende på nybyggnads- och ombyggnadsprojekt. I år utvecklar vi arbetstagarnas och de förtroendevaldas förankring i barns och ungas vardag (ett barnorienterat sätt att öka dialog, bekantskap och ömsesidig förståelse). Dessutom planeras en fokusgrupp för barn och unga med funktionsnedsättning som ska fungera flexibelt enligt barns och ungas önskemål och behov – inte i första hand enligt lagen eller den befintliga organisationen och dess processer. Inrättandet av en redaktion för unga, kollegial kommunikation om möjligheterna att påverka, står också på agendan.

Det lagstadgade ungdomsfullmäktige fungerar bra i Vanda. Å andra sidan är utmaningen i ungdomsfullmäktige att utveckla verksamheten så att den fungerar som en bro mellan barn och unga i Vanda och kommunorganisationen (jfr Tavastehus). I Vanda finns också aktiva elev- och studerandekårer i skolor och läroanstalter. Deras arbete har man börjat utveckla i och med de gemensamma möten som ordnades hösten 2022 så att alla barn och unga, också de som behöver stöd, kan delta och påverka som en del av elevkårsverksamheten (åtgärd inom Barnvänlig kommun).

Samordningen av barns och ungas delaktighet på stadsnivå genomförs på initiativ av modellen Barnvänlig kommun inom verksamhetsområdet för fostran och lärande, medan samordningen av delaktighet på stadsnivå och stödet för ungdomsfullmäktiges arbete hör till verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd. Med nuvarande resurser är det inte möjligt att skapa en ny påverkansstruktur för barn. Påverkardagen samordnades till en början med projektförfinansiering, numera har man varje år separat ansökt om en visstidsanställd. Avsaknaden av en vakans har försvårat både ordnandet av dagen och den långsiktiga utvecklingen. Det skulle vara möjligt att utveckla Påverkardagen i riktning mot ett barnparlament, något som pågår året runt, men för det behövs en fast anställd. Om det fanns resurser och en vilja för barnparlamentet skulle det löna sig att bygga upp det på ett annat sätt än ungdomsfullmäktige, med respekt för barnens vardag och deras naturliga sätt att delta och påverka sin vardag.

Stadsstyrelsen 17.4.2023 § 30

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamöterna Elina Nykyri och Marjo Vacker samt de 20 andra ledamöterna stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade enhälligt att återremittera ärendet för beredning.

Verksamhetsområdet för fostran och lärande kompletterar sitt svar enligt följande:

Ett barnparlament är ofta en representativt sammanförd separat grupp av barn som representerar initiativ som i bästa fall beretts i hela staden. Barnparlament samlas vanligen några gånger om året (1–4) för att utarbeta förslag och åsikter för beslutsfattarna.

Den breda strukturen och processen för barns och ungas påverkan i Vanda har redan i 15 år varit en Påverkardag, som innehållsmässigt uppnår de mål som ställts upp för ett barnparlament och som konkret engagerar barn och unga starkare och lika ofta som sammansättningen i ett typiskt barnparlament.

Verksamhetsmodellen för Påverkardagen utvecklas från och med 2023 så att Påverkardagens förhandsuppgifter vartannat år anknyter till medborgarbudgeten på stadsnivå och vartannat år fokuserar på barns och ungas växelverkan och dialog med stadens beslutsfattare. Påverkardagen består av två eller tre evenemangshelheter som ordnas på hösten och våren, av vilka höstens evenemangshelheter varje år engagerar barn och unga vid alla förskolor, skolor och läroanstalter i Vanda i enlighet med temat för varje år. Verksamhetsformen är en lektionsplan som ordnas i varje förskolegrupp, skolklass och läroanstalt. Med hjälp av den samlar man in åsikter, utvecklingsidéer eller synpunkter från alla barn och unga i Vanda. I evenemanget som ordnas på våren deltar barn och unga på ett representativt sätt i dialogen eller det gemensamma utvecklingsarbetet med beslutsfattarna. Evenemangshelheten under Påverkardagen lyfter mångsidigt fram olika sätt att påverka i och med de varierande temaåren med dialog och medborgarbudget.

I Vanda stad ordnas från och med 2023 vartannat år en stadsomfattande medborgarbudget som Påverkardagens evenemangshelheter kopplas till tematiskt. Hösten 2023 samlas idéer till medborgarbudgeten in från förskoleelever, skolelever och studerande som förhandsuppgifter och lämnas in som förslag. Vårvintern 2024 kan alla Vandabor som är 13 år och äldre av tekniska skäl rösta om förslagen till medborgarbudgeten; i framtiden kan en sänkning av röstningsåldern planeras, och detta har redan börjat utredas på initiativ av nämnden för fostran och lärande. De förslag till medborgarbudget som valdes att gå vidare våren 2024 utvecklas gemensamt i workshoppar på varje skolnivå. Under åren med medborgarbudgetering deltar barn och unga brett och konkret i att utveckla sitt närområde och i att påverka utvecklingen.

Temat för medborgarbudgeteringen förverkligas vartannat år på Påverkardagen. Under de mellanliggande åren är syftet med evenemangshelheterna att öka dialogen mellan beslutsfattare respektive barn och unga. Om hösten ordnas åldersanpassade dialoger eller evenemang på förskolor, grundskolor och läroanstalter på andra stadiet, där temat år 2025 är strategi. Under vintern ordnas representativa regionala dialoger, och våren 2026 ordnas Påverkardagens evenemang i stadshuset, dit det bjuds 1–2 representanter från varje skola och läroanstalt. Barn och unga har egna programhelheter på en halv dag, där de kan arbeta i grupp och delta i en paneldiskussion med beslutsfattarna. I slutet av dagen kan barnen och de unga komma med förslag eller initiativ till stadens beslutsfattare.

Syftet med evenemangshelheten under Påverkardagen är att engagera barn och unga i beslutsfattandet, stödja deras erfarenheter av delaktighet och aktivitet samt att i utvecklingen särskilt beakta förutsättningarna för att barn och unga i utsatt ställning ska kunna delta. I den nya verksamhetsmodellen för Påverkardagen ingår också elevkårernas gemensamma regionala möten, där man tillsammans med barn och unga planerar möjligheter att påverka. Mottot "Varje dag är en Påverkardag" har varit en del av utvecklingen av Påverkardagen. Under de senaste åren har Påverkardagen utvecklats på många olika sätt och av många olika människor, eftersom man tills vidare inte har kunnat utse en ordinarie ansvarsperson för dagen på grund av bristen på en ordinarie vakans. Genom att etablera Påverkardagens struktur kan man i högre grad fokusera på att utveckla delaktighet i vardagen och göra varje barns röst hörd.

Eftersom Påverkardagen i så stor utsträckning engagerar barn och unga i Vanda belastar den också personalen vid skolor och läroanstalter. Barnparlamentet är en tanke värd att stöda, men dess mål

förverkligas redan i de befintliga strukturerna för delaktighet. Inrättandet av ett särskilt barnparlament skulle ge staden två strukturer med liknande mål och verksamhet. En ökning av strukturerna skulle belasta skolornas och läroanstalternas personal, och en förutsättning för att skapa en sådan struktur i den grundläggande utbildningen är att man kartlägger undervisningspersonalens och förvaltningens resurser.

Det är möjligt att integrera de önskemål och mål som riktas mot barnparlamentet till en del av Påverkardagen, till exempel genom att lyfta fram utvecklingen av delaktigheten för barn i lågstadiet som en mer central prioritering än tidigare. En specifikation av barnparlamentets mål och åtgärder, en jämförelse av dem med det nuvarande konceptet för Påverkardagen och en sammanföring av eventuella skillnader eller olika prioriteringar till en del av Påverkardagen är ett möjligt sätt att stärka barnparlamentets mål i Vanda utan att skapa en separat, överlappande struktur för detta.

Stadsstyrelsen 27.11.2023 § 24

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamöterna Elina Nykyri och Marjo Vacker samt de 20 andra ledamöterna stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsstyrelsen 11.12.2023 § 31

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamöterna Elina Nykyri och Marjo Vacker samt de 20 andra ledamöterna stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Behandling:

Under behandlingen av ärendet ändrade stadsstyrelsen enhälligt motionssvaret enligt följande:

~~Om det fanns resurser och en vilja för barnparlamentet skulle det löna sig att bygga upp det på ett annat sätt än ungdomsfullmäktige, med respekt för barnens vardag och deras naturliga sätt att delta och påverka sin vardag.~~

Beslut:

Det ändrade förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 29.1.2024 § 13

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

- Elina Nykyris och Marjo Vackers samt 20 andra ledamöters undertecknade motion om ett barnparlament till Vanda

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1. Besvärsförbud

Närmare information:

Ellinoora Ala-Karvia, delaktighetsspecialist, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)